

PRISIKĖLIMAS

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos laikraštis

GANYTOJIŠKAS LAIŠKAS DĖL ATSAKOMYBĖS, RENGIANT TIKINČIUOSIUS PRIIMTI ŠVENTUOSIUS SAKRAMENTUS

Mieli ir brangūs tikintieji,

Popiežius Jonas Paulius II, lankydamasis Lietuvoje, skatino vyskopus ir kunigus daug dėmesio skirti evangelizacijai. Savo kalboje vyskupas to atmintino vizito dienomis jis kalbėjo: „Visų pirma noriu paskatinti jus teikti pirmenybę jūsų bendruomenių evangelizacijai vis kruopštesne ir geriau dabarties reikalavimus atitinkančia katecheze”.

Šį Šventojo Tėvo raginimą išgirdo dauguma kunigų ir katechetų, kurie labai uoliai padeda vaikams, jaunimui ir suaugusiems įsivinti tikėjimo žinias, tuo pasirengiant vaisingam Sakramentų priėmimui. Už šias pastangas noriu jiems kuo nuoširdžiausiai padėkoti.

Deja, pasitaiko ir tokių atvejų, kai rimta katechezė nepateisinamai apleidžiama, ir elgiamasi taip, kaip sovietiniais metais elgėsi tik bailūs ir labiausiai apsileidę sielovadininkai, leidę priiminėti sakramentus visiškai nepasiruošusiems tikintiesiems. Dar liūdnesni atvejai, kai kunigai ne tik kad nesirūpina gera savo parapijiečių katechizacija, bet, siekdami naudos ar populiarumo, priima nepasiruošusius tikinčiuosius iš kitų parapijų ir teikia jiems sakramentus. Apgailėtina, kai tokį nekunigišką elgesį bandoma pateisinti tariamu uolumu sielovadoje. Iš tiesų toks elgesys daro didelę žalą Bažnyčiai, todėl negali būti toleruojamas.

Matydamas tokią padėtį, kviečiu visus tikinčiuosius prisiminti, tegul iš pirmo žvilgsnio ir elementarius, bet labai svarbius evangelizacijos momentus bei parapijų klebonams ir kitiems sielovadininkams tenkančią atsakomybę padėti tikintiesiems tinkamai pasirengti ir priimti Šventuosius Sakramentus.

Parapijos bendruomenėje visų pirma turi būti sukuriama tokia aplinka, kuri padėtų tikintiesiems bręsti tikėjime, ugdytų dorybes, bendruomeniškumą ir atsakomybės jausmą, skatintų sėkmingai apaštalauti.

Eucharistiją ir visus Sakramentus reikia taip švęsti, kad tikintieji Liturgijoje patirtų Dievo malonės gausą, galėtų maldingai, sąmoningai ir aktyviai dalyvauti Išganyto Slėpiniuose, teiktų Dievui garbę, pašventintų savo krikščioniškąjį gyvenimą.

Už tikinčiųjų pasirengimą priimti ir tinkamai švęsti Sakramentus visų pirma yra atsakingas parapijos klebonas. Šiame darbe jam padeda kiti parapijoje dirbantys kunigai, parapijos katechetai.

Visiems tikintiesiems noriu priminti, kad rengtis Sakramentams ir juos švęsti reikėtų savo parapijos bendruomenėje, kad tikėjimu joje išsaknytų ir taptų gyvais, sąmoningais bei aktyviais tikinčiųjų bendruomenės nariais.

Savo parapijos bendruomenę reikia branginti panašiai, kaip geri vaikai brangina savo šeimą. Kūdikų Krikšto atvejais būtina skirti deramą laiką pokalbiui su tėvais ir krikštą tėvais, kurio metu ypatingas dėmesys turi būti skirtas tikėjimo ugdymui šeimoje, krikščioniškam vaikų auklėjimui, Krikšto Sakramento ir liturgijos supratimui, tėvų bei krikštą tėvų išpareigojimams bei prasmingam dalyvavimui Krikšto apeigose. Suaugusiems Krikšto Sakramentas teikiamas tik gerai pasirengus ir įsitikinus, kad katechumenas yra tikrai pasirengęs krikščioniškai gyventi.

Pirmajai Išpažinčiai ir Šventajai Komunijai vaikai rengiami savo parapijos bendruomenėje. Pasirengimas apima ne tik katechezės pamokas, bet ir dalyvavimą sekmadienio Šventosiose Mišiose, be kurio pats pasirengimas šiems Sakramentams prarastų pagrindą.

Klebonams priimti vaikus iš kitų parapijų leidžiama tik išimtiniais atvejais ir tik su sąlyga, kad jie per visą pasirengimo laikotarpį toje parapijoje, kurioje ketina priimti Sakramentus, reguliariai dalyvauja katechezės pamokose ir sekmadienio Šv. Mišiose. Išimties tvarka taip pat leidžiama priimti šiuos Sakramentus ir kitoje parapijoje, pateikus parapijos klebono, kurioje buvo rengiamasi šiems sakramentams, liudijimą apie pasirengimą. Netoleruoti atvejai, kai vasarą tėvai ar seneliai nuveža vaikus į gimtinę ir ten per kelias savaites jie „paruošiami” Pirmajai Komunijai. Šį sovietinių laikų relikatą reikia kuo skubiau išgyvendinti, įtikinant tėvus, jog rimta katechizacija vaikui yra būtina reikalinga.

Sutvirtinimo Sakramentui rengiamasi ir jis švenčiamas savo parapijoje. Šiam pasirengimui turi būti skirta pakankamai laiko. Siekiama ne tik pagilinti ir praplėsti tikėjimo tiesų pažinimą. Sutvirtinamieji ugdomi ir įpareigojami, kaip tikri Kristaus liudytojai, žodžiu bei darbu skleisti ir ginti tikėjimą.

Santuokos Sakramentas, tinkamai pasirengus per tam tikrą Bažnyčios nustatytą laikotarpį, švenčiamas vieno iš sutuoktinių parapijoje. Pokalbiams su sužadėtiniais klebonas skiria pakankamai laiko, ypač atkreipdamas dėmesį į tikėjimo ugdymą šeimoje, pagrindinius krikščioniškosios moralės principus, vaikų religinį auklėjimą ir įsijungimą į aktyvų parapijos bendruomenės gyvenimą. Kunigas, be Ordinaro nustatyto pasirengimo teikiantis Santuokos sakramentą, padaro sutuoktiniams didelę dvasinę skriaudą.

Kitoje parapijoje Santuokos Sakramentas gali būti švenčiamas tik esant svarbiai priežastčiai, gavus klebono leidimą tuoktis už parapijos ribų, pateikus dokumentus, liudijančius Krikštą, laisvą sužadėtinų būklę ir tinkamai parengus sužadėtinius. Visa kanoninė ir pastoracinė atsakomybė dėl Santuokos Sakramento pasirengimo, šventimo ir galiojimo tenka ją laiminančiam kunigui.

Raginu visus sielovadininkus ir jų padėjėjus maldoje pasverti, kaip iki šiol parapijoje buvo vykdoma sielovada, ir ateityje nesivaikyti pigaus populiarumo, nes tuo Bažnyčiai daroma didelė žala. Šiandieninei Bažnyčiai reikalinga rimta katechizacija ir evangelizacija.

Mes sakome, kad prievarta brukamas ateizmas padarė didelę skriaudą mūsų tautos dvasiniam gyvenimui. Raginu visus parodyti reikiamą dėmesį, kad dabar, turėdami visas galimybes išpažinti ir liudyti tikėjimą, netaptume tolesniais savo dvasingumo duobkasiais. Tegul Dievo Dvasia, veikianti peršventuosius Sakramentus, ateina į ramybės ir palaimos trokštančią ir parengtą Dievo malonei širdį.

Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kūno ir Kraujo iškilmeje.
Kaunas, 2005 metų gegužės 29 dieną.

*Kauno arkivyskupas
metropolitas S. Tamkevičius*

PAREIŠKIMAS

Birželio 10 d. Kaišiadorių vyskupijos internetiniame puslapyje paskelbtas kunigo Sauliaus Stirnos pareiškimas, kuriame jis apgailestauja dėl 2003 m. birželio 21 d. dienraštyje „Lietuvos rytas“ paskelbtos publikacijos. Pareiškime sakoma: „Šiuo metu būdamas nepaveiktas psichotropinių vaistų bei nesąlygojamas šalutinių nuomonių, atšaukiu savo šmeižikiškus pasisakymus apie tuometinį Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos rektorių, kurie buvo publikuoti dienraštyje „Lietuvos rytas“ bei paskelbti laidoje „Prašau žodžio“. Užtikrinu, jog šie pasisakymai neatitinka tikrovės, be to, labai nuoširdžiai atsiprašau Kauno arkivyskupa Sigitą Tamkevičių už šmeižtą bei padarytą didelę moralinę žalą“.

Sekmadienio katachezė

„Savo sąžinės gelmėse žmogus atranda įstatymą, kurio nėra pats sau paskelbęs, bet kuriam privalo paklusti ir kurio balsas nuolat ragina mylėti ir daryti gera, o vengti bloga; ten, kur reikia, jis girdimas širdimi (...). Tai žmogaus širdyje įrašytas įstatymas (...). Sąžinė yra intymiausia ir slapčiausia vieta žmoguje, jo šventovė, kurioje jis lieka vienas su Dievu ir Jo balsas aidi žmogaus širdyje“ (GS 16). Žmogaus viduje slypinti sąžinė reikiamu momentu jam liepia daryti gera ir vengti bloga. Ji taip pat įvertina konkrečius pasirinkimus, geriems pritardama, o blogus smerkdama. Klausydamas sąžinės, žmogus gali išgirsti kalbant Dievą.

Sąžinė yra proto sprendimas, kuriuo žmogus suvokia konkretaus ketinamo atlikti ar jau atlikto veiksmo dorinę vertę. Kiekvienam reikia labai susikaupti, kad išgirstų sąžinės balsą ir jo paklaustytų. Juo labiau būtina gilintis į savo vidaus balsą, jei gyvenimas retai tesuteikia mums progą bent kiek susimąstyti, iširti save ar pakeisti savo sprendimą. Žmogus asmens orumui būdinga ir būtina, kad jo sąžinė būtų teisinga, kad būtų stipri, o jos sprendimai aiškūs.

Sąžinė suteikia galimybę prisiimti atsakomybę už atliktus veiksmus. Sąžinės nuosprendis laiduoja viltį ir pasigailėjimą. Pripažindamas savo kaltę, žmogus gali prašyti atleidimo, vėl daryti gera ir, Dievo malonės padedamas, ugdyti savo dorybes.

Žmogus turi teisę elgtis pagal sąžinę ir asmeniškai apsispręsti dorinėje srityje.

Parapijos gyvenimo atspindžiai

Šiluva. Išgirdę šio miestelio pavadinimą, iškart prisimename ten įvykusį stebuklą - Švč. Mergelės Marijos pasirodymą.

Mūsų parapijos jaunimas į Šiluvą važiavo pailsėti: vieni – po abitūros egzaminų, kiti – po sesijos universitetuose, tretieji – po mokslų metų pabaigos. Šis poilsis turėjo būti ne tik maudymasis ežere, bet ir dvasinė atgaiva, kuriai Šiluva pasirodė tinkamiausia vieta. Ten tylu, ramu, gali mąstyti apie save, apie Dievą ir santykius su kitais žmonėmis.

Važiuodami į Šiluvą kalbėjome rožinį, kad mūsų kelionė būtų saugi ir smagi. Atvažiavę

SAŽINĖ

Žmogaus negalima versti, kad jis veiktų prieš savo sąžinę, tačiau negalima ir trukdyti jam elgtis pagal sąžinę, ypač religijos srityje.

Sąžinė turi būti ugdoma. Deramai išugdyta sąžinė ką nors sprendama klauso proto balso, derina savo sprendimus su tikroju gėriu, kurio nori Kūrėjo išmintis. Ypač būtina sąžinę ugdyti tiems, kuriems nuolat daroma bloga įtaka ir kurie nuolat gundomi atsižvelgti į madingą kitų nuomonę, savo pačių įgeidžius, o ne paklusti Dievo balsui.

Sąžinės ugdymas yra viso gyvenimo uždavinys. Jau nuo mažens vaikai turi būti pratinami pažinti savo sąžinę. Sumanus auklėjimas moko gyventi dorai, saugo arba išvaduoja iš baimės, egoizmo ir puikybės, iš nesveiko kaltės jausmo ir noro puikuotis savimi, kurie kyla dėl žmogiškų silpnybių ir klaidų. Sąžinės ugdymas užtikrina laisvę ir teikia širdžiai ramybę. Ugdant sąžinę, kelią turėtų nušviesti Dievo žodis, kurį reikia priimti ir pagal jį gyventi.

Išilus dorinio pasirinkimo reikalui, sąžinė gali padaryti teisingą arba, atvirkščiai, klaidingą sprendimą. Kai žmogus nežino arba negali apsispręsti, kaip elgtis, turėtų paklausti patarimo to, kuris daugiau žino. Žmonės, norėdami gyventi moralų, Dievo laiminamą gyvenimą, turėtų laikytis šių trijų taisyklių:

•Niekada nevalia daryti blogo, norint padaryti gera.

•„Auksinė taisyklė“: „Visa, ko jūs norite, kad jums darytų žmonės, ir jūs patys jiems darykite“ (Mt 7,12).

•Meilė visada gerbia artimą ir saugo jo sąžinę: „Nusikalsdami broliams ir sužeisdami jų silpnas sąžines, jūs nusikalstate Kristui“ (1 Kor 8,12). „Verčiau (...) vengti visko, kas pastūmėtų brolių į nuodėmę“ (Rom 14,21).

Žmogus visada turi paklusti tikram savo sąžinės sprendimui. Jeigu jis savo valia pasielgtų priešingai, pats save pasmerktų. Tačiau pasitaiko, kad dėl neišmanymo sąžinė klaidingai sprendžia apie ketinamus daryti arba jau padarytus veiksmus.

Jeigu sąžinės sprendimas klaidingas ne dėl savo kaltės, padarytas blogis negali būti žmogui priskiriamas. Vis dėlto blogis lieka blogiu, tad reikia taisyti sąžinės klaidas. Kai nuolat sąžinės, ji gali tapti nejautri arba imti klysti.

Sąžinę ugdyti padeda savęs pažinimas ir kitų patarimai, nuolatinis Dievo ir Bažnyčios įsakymų prisiminimas, Švento Rašto skaitymas ir pamokslų klausymas, sąžinės tyrimas kas vakarą, dažna išpažintis ir šv. Komunija, rekolekcijos. Suprantama, ištyrę sąžinę ir pastebėję, kad blogai pasielgėme, išmintinga dėl to gailėtis. Be to, būtina norėti pakilti, taisyti ir gyventi kitaip.

Dievas dovanuoja mums visą gyvenimą ir kviečia per tą laiką pasiruošti amžinybei, kur mes būsim su Juo ir kitais žmonėmis. Tad ir dabar skirkime daugiau laiko Dievui, artimui ir vidiniam savo gyvenimui, o ne kūno poreikiams tenkinti.

Klebonas kun. Vytautas Grigaravičius

STOVYKLA ŠILUVOJE

įsikūrėme Jono Pauliaus II namuose, kurie yra arti Šiluvos arkikatedros bazilikos. Tikri stovyklautojai, pripažįstantys tik palapines ir dešreles ant laužo pietums, pasakytų, kad mūsų stovykla neverta tikros stovyklos vardo. Na ir kas! Juk mums svarbiausia buvo dvasios ramybė ir artumas su Dievu. Sąlygos buvo tikrai neblogos, galėjome rimčiau pagalvoti apie maldą ir susikaupimą. Susikaupimui taip pat padėjo adoracijos, kuriose, besigerėdami giesmės grožiu, Dievo artumui, meldėmės ir prašėme Jo malonių. Jis buvo taip arti, kad net ši mintis atrodė bauginanti, bet kartu

stulbinanti ir be galo maloni. Juk Dievo artumas šiuolaikiniame pasaulyje yra labai svarbus tikinčiam žmogui.

Viena stovyklavimo dienų išsiskyrė iš kitų tuo, kad vykome į piligriminį žygį, į Tytuvėnus. Tytuvėnai yra netoli nuo Šiluvos, tik aštuoni kilometrai. Tai buvo nesunki kelionė, pakankamas nuotolis, kurį einant galima tinkamai pabendrauti su Dievu ir kitais žmonėmis. Kalbant rožinį savo ir kitų intencijomis, buvo galima pajusti bendrumą mūsų grupėje.

Tytuvėnų įžymybė – architektūros

ansamblis, kurį sudaro bažnyčia, bernardinų vienuolynas, koplyčia ir arkinė tvora. Šis ansamblis turi įvairių architektūros stilių bruožų. Bažnyčios interjerą puošia altoriai, tapybos kūriniai. Mes aplankėme bažnyčią, nuėjome į celę, kuri atrodė lygiai taip pat kaip prieš kelis šimtmečius. Pasakojimai apie vienuolių gyvenimo būdą ir regulą mums padarė didelį įspūdį. Nuostabą kėlė šių vienuolių pasiaukojimas ir atsivadavimas Dievui bei maldai.

Tytuvėnuose buvau pirmą kartą, todėl atsiminimai išliks ilgai. Tytuvėnai taip pat

garsūs ežerais, esančiais netoli miestelio. Mes pasinaudojome proga ir viename iš jų išsimaudėme. Kelionė į Tytuvėnus man labai patiko, tai buvo viena geriausių dienų stovykloje.

Dar vienas iš neįprastų įvykių stovykloje buvo Šviesos kelias, kuris vyko naktį Šiluvos apylinkėse. Pradėjome jį užėję į Šiluvos koplyčią, kad padėkotume Mergelei Marijai už jos gerumą ir suteiktas malones. Eidami šį kelią apmąstėme Kristaus gyvenimo įvykius, giedojome giesmes, kurios padėjo geriau suprasti Kristaus žodžius ir norus. Mes ėjome

naktį su deglais, skleisdami šviesą, kaip Kristus skleidžia savo malonę mūsų gyvenimuose. Žygis baigėsi, galima sakyti, ryte, todėl kai kurie net nėjo miegoti. Deja, rytojaus diena jiems buvo nelengva...

Ši kelionė į Šiluvą įstrigo tuo, kad ji buvo pirma tokia ilga kelionė. Ji įgavo stovyklos statusą. Nesinorėjo išvažiuoti, buvo liūdna, net iki ašarų, bet ką jau padarysi – juk viskas, kas gera, baigiasi greičiau negu norėtumsi.

Tikiuosi, kad ši kelionė mūsų jaunimui bus ne paskutinė ir ne vienintelė...

Kotryna Oginskaitė

STOVYKLOS DALYVIŲ ATSILIEPIMAI

Klier. Sigitas: Man stovykla labai labai patiko. Norėčiau dar kartą nuvažiuoti. Stovyklos programa buvo labai turininga, įdomi, Šiluvoje buvome šiltai sutikti.

Klier. Gytis: Tai mano pirmoji stovykla, kai aš buvau vienas iš vadovų. Iš pradžių buvo šiek tiek baisu, nes labai jaudinausi, bet, ačiū Dievui, viskas buvo labai labai gerai. Gavau daug patirties ir naujų draugų.

Edvinas: Stovykla buvo tikrai nuostabi. Tokioje stovykloje dar kartą apsilankyti.

Deimantė: Šiluvos stovykla buvo tiesiog nuostabi, norėčiau dar kartą joje apsilankyti.

Lina: Stovykloje labai patiko. Labai patiko naktinis žygis.

Kotryna: Stovykla buvo gera, tačiau buvo ir tokių dalykų, kuriuos reikėtų patobulinti.

Rasa: Stovykla buvo labai gera. Buvo labai liūdna išvažiuoti.

Rasa S.: Stovykla buvo nuostabi. Buvom šiltai priimti. Vietos gyventojai buvo labai malonūs. Ir norėčiau, kad tokių būtų kuo daugiau.

Joana: Man Šiluvos stovykla labai patiko. Ji buvo pati šauniausia stovykla.

Darius: Stovykloje buvo labai linksma. Ir dar kartą važiuočiau į Šiluvą.

Akvilė: Man patiko stovyklos programa, apylinkės, žmonės. 1. Pasiilgau Šiluvos. 2. Patiko kun. Kėvalo pamokėlės.

Parapijos jaunimas, visi kartu:

Norėtume nuoširdžiai padėkoti religinei Lietuvių katalikų šalpai už finansinę pagalbą, be kurios stovykla nebūtų įvykusi. Linkime sėkmės ir Dievo palaimos.

Tęsiame pokalbių ciklą „Pažink save“

IV. SUVOK SAVO PRISIRIŠIMUS

Kodėl nesistengiame pažinti savo klaidingų įsitikinimų?

1. Mes jų nelaikome klaidingais ar apskritai įsitikinimais. Tai mums atrodo faktas ir tikrovė.

2. Bijome prarasti vienintelį mums pažįstamą troškimą, prisirišimą, baimių, įtampos, ambicijų, rūpesčių pasaulį su retais džiaugsmo blyksniais, kuriuos kartais suteikia atsipalaidavimas ar malonumas. Nepainiokime šių smulkmenų su laime.

Vargu ar kas nors girdėjo šią tiesą: norint būti visiškai laimingam, tereikia sunaikinti savo „kompiuterio“ programą, atsikratyti visų prisirišimų. Kai žmonės suvokia šią akivaizdžią tiesą, juos išgąsdina mintis apie skausmą, ištiksiantį atsiplėšus nuo savo prisirišimų

objektų. Tačiau šis procesas yra visai neskausmingas. Priešingai. Tai nepaprastai malonus procesas, jei instrumentas, kuriuo jų atsikratai, yra ne valios jėga ar atsidėjimas, o išmintis.

Prisimink, koks buvai kažkada nelaimingas praradęs daiktą ar žmogų. Laikas bėgo, ir tu išmokai vėl žvaliai žygiuoti pirmyn. Ar tai nepriverstė suabejoti savo įsitikinimų klaidingumu? Juk jie ir suteikia nuolatinę jaudulio, įtampos, nerimo būseną.

Jėzus moko: „Jei kas ateina pas mane ir nelaiko neapykantoje savo tėvo, motinos, žmonos, vaikų, brolių, seserų ir net savo gyvybės, - negali būti mano mokynys“. (Lk 14,26).

V. ĮPROČIŲ ŠYDAS

Kas užmigdo žmogaus sąmonę, kad ji nenori būti drumsčiama, žadinama? Kas tie lašiniai, kuriais ji apauga kaip kūnas? Tai stereotipai, nekintančios išvados apie žmones ir daiktus, įpročiai ir prisirišimai. Tavo visuomenė išmokė nejausti jų ir užaugino juos. Tave slepia nepatikrintų, neginčijamų tiesų ir autoritetų našta.

Gyvenimą tu vertini remdamasis išankstiniais nusistatymais, todėl realiai neišgyveni tikrovės. Jei laikaisi išankstinių nuostatų, myli ne žmogų, o savo mintis apie jį. Pritaikai jam etiketę: kvailas, nemielas. Tavo įpročiai išugdė tingulį palikti sąmonę veikti automatiškai. Žvejys nepastebi jūros grožio, nes jo akis dengia įpratimo sluoksnis.

Štai į tokį kalėjimą save uždarei. Jo sienos – kelių eilių ir išsiveržti sunku. Kaip iš jo pradėti vaduotis?

Suvok, kad jame esi, kad tavo protas miega. Daugelis tik

kovoja už kalėjimų sąlygų pagerinimą, o revoliucionieriumi galima tapti tik išvelgus, kad esi kalėjime.

Mąstytk ir stebėk šias sienas, nesmerkdamas savęs. Vien nuo stebėjimo sienos ims trupėti.

Žiūrėk į medį, žmogų, dangų, lyg matytum pirmą kartą. Pamatysi juos kitokius, neuždengtus įpročių šydo.

Sek, kaip veikia tavo sąmonė. Pajusi minčių srautą. Pajusi, kad ta tėkmė prikausto dėmesį labiau nei įdomi knyga. Ar žmogus gyvas, jei nepažįsta savo minčių, reakcijos į jas. Gyvenimas be pažinimo nėra vertas paties savęs. Tai miegas, ribota egzistencija.

Tik stebint tiriant, klausiant protas pasidarys gyvas, budrus, aktyvus. Sugrius tavo kalėjimo sienos ir atsivers galimybė nevaržomai pažinti daiktus ir tikrovę.

„Čia neliks akmens ant akmens, viskas bus išgriauta“ Mt 24(1-2).

A. Daukšienė

Iš parapijos praeities

**VIEŠPATIES MŪŠŲ
JĖZAUS KRISTAUS PRISIŖĖLIMO BAŽNYČIOS ISTORIJA
(tęsinys, pradžių žr. Nr. 30)**

1925 m. laikinoji bažnyčia (koplyčia) atrodė taip: ji buvo medinė, 16,50 m ilgio, 6,10 m pločio, 3 m aukščio. Prie didžiųjų bažnyčios durų iš trijų pusių buvo pristatytas 2 m x 3 m atviras prieangis. Virš šių durų, ant stogo buvo įrengtas 5 m aukščio medinis gotiškas bokštelis, kuris užsibaigė mediniu kryžiumi. Bažnyčios sienos iš lauko ir vidaus buvo nudažytos melsvais, dangaus spalvos dažais. Pusės metro bažnyčios pamatas buvo akmeninis. Bažnyčios stogas dengtas gontais. Bažnyčios vidus lentomis buvo pertvertas į tris dalis: bažnyčią (11 m ilgio) su presbiterija (3 m ilgio), zakristiją (2,55 m pločio, 3,70 m ilgio, 2,78 m aukščio), priezakristiją (2,65 m ilgio, 2,35 m pločio, 2,78 m aukščio). Zakristija ir priezakristija buvo iškljuotos šviesiais tapetais. Bažnyčioje buvo 5 medinės durys, 10 langų bažnyčioje (po 5 langus iš abiejų pusių) ir 1 – zakristijoje. Visi geltonai nudažyti langai turėjo langines.

Didysis altorius, padarytas iš eglinių lentų, buvo 2 m pločio ir nuo laiptelio pakilęs 0,96 m. Tabernakulis buvo padirbtas iš ažuolinių lentų (0,58 x 0,47 m), viduje išklotas baltu šilku. 25 x 25 cm dydžio portaitis buvo akmeninis su užrašu: „Anno D-ni 1923, maii 18 die ab Ex-mo D-no E-po auxiliari Žemaitensi Josepho Skriveckos inclusis Religuiis S. S. M. M. Costi et Aduacti hoc altari portatite consecratus est. In quorum fidem etc. Datum Caunae 1923 an. Maii 18 d. Vice prepositus Basilicae Cath. Žem. Sac. Dogelis“. Altoriaus paveikslas vaizdavo Jėzaus Kristaus PrisiŖėlimą. Tai buvo dailininko Rudolfo aliejiniiais dažais ant 1,5 m aukščio ir 1 m pločio drobės tapytas paveikslas paaukuotuose mediniuose rėmuose. Altoriaus mensą dengė balta vilnonė medžiaga su išsiuvinėtomis J.H.S. raidėmis. Šoninių altorių bažnyčioje nebuvo.

Baltai dažyta medinė sakykla buvo dešinėje altoriaus pusėje, prie sienos ir presbiterijos grotelių. Į ją iš presbiterijos reikėjo pakilti dviem laipteliais. Klausykla buvo viena. Bažnyčios pasieniais stovėjo 9 nedažyti suolai (dar 6 suolai stovėjo šventoriuje).

Kairėje (nuo altoriaus) bažnyčios pusėje, prie didžiųjų durų, ant 0,5 m pakyls stovėjo vidutinio didumo fisharmonija. Ant šios pakyls taip pat tilpdavo 20 giesmininkų.

Ant bažnyčios sienų mediniuose rėmuose kabėjo 14 popierinių paveikslų, vaizduojančių Kryžiaus kelius.

Didelė dalis apeigoms skirto bažnytinio inventoriaus buvo žmonių

sidabrinis paaukuotas kielikas su įrašu (A Georgio et Bronislava Rimdeiko Ecclesiae Resurrectionis D.N.J. Christi Caunae 1925.) ir petena; paaukuotas kielikas su įrašu (O. Strumaitytės auka Jėzaus PrisiŖėlimo bažnyčiai Kaune 1923 m.) ir petena; paaukuota puška su įrašu (Juozapo ir Stanislovas Baltrušaičių auka Jėzaus PrisiŖėlimo bažnyčiai Kaune 1923 m.); paaukuota puška su įrašu (Antano ir Stanislovas Petronių auka Jėzaus PrisiŖėlimo bažnyčiai Kaune 1923 m.); paaukuota monstrancija su įrašu (Juozapo ir Stanislovas Baltrušaičių auka Jėzaus PrisiŖėlimo bažnyčiai Kaune 1923 m.); romantiško stiliaus relikviorius su klebono brolio įrašu (Jono Vaitiekūno auka iš Romos Jėzaus PrisiŖėlimo bažnyčiai Kaune 1924 m.); p. p. Lernatavičių šlakstytuvas prie didžiųjų durų; B. Gabrio sietynas su 5 elektros lemputėmis, pakabintas viduryje bažnyčios; smilkintuvas su įrašu (J. Krupavičiaus auka Jėzaus PrisiŖėlimo bažnyčiai Kaune 1923 m.); p. M. Rackaus dovanotas šlakstymui katilėlis ir šlakstytuvas; Katedros bazilikos dovanoti žibintai, raudonos vėliavos su baltais kryžiais; Gyvojo rožančiaus narių dovanota balta vilnonė antipedija su monograma J.H.S., 5 baltos mažos rožančiaus vėliavėlės; J. Pavilionio elektros įtaisymas (laidai ir lempos); Jelenskaitės iš Tirlaukio parapijos išsiuvinėtos baltos tiulinės vėliavos; M. Vasiliūtės, P. Žilinskaitės, M. Žemaitaitės, M. Stanaitės pasiūti įvairūs medžiaginiai apdangalai; Mackevičienės išsiuvinėtas juodas calunas; M. Mikučiaus dovanotas didelis margas kilimas; Baranauskienės ir Barčkienės juostos; M. Tuskevičienės ir Satkevičienės arnotas; Satkevičienės kapa su violetine stula; O. Strimaitytės ir V. Jasaitienės albos; P. Dubinskaitės staltiesė Dievo stalui dengti; Al. Zakutauskaitės, Amel. Kaveckienės kamžos; J. Karpavičiaus, M. Račkaus, Palaikio mišiolai ir kt. Satkevičienės kapa su violetine stula; O. Strimaitytės ir V. Jasaitienės albos; P. Dubinskaitės staltiesė Dievo stalui dengti; Al. Zakutauskaitės, Amel. Kaveckienės kamžos; J. Karpavičiaus, M. Račkaus, Palaikio mišiolai ir kt.

Bažnyčia (koplyčia) buvo 10.000 Lt apdrausta nuo gaisrų, mokant 1 procentą.

Bažnyčios šventorius iš trijų pusių buvo aptvertas medine tvora, kuri turėjo dvejus medinius vartus. Į šiaurės rytus bažnyčios siena betarpiai rėmėsi į Aukštaičių gatvę. Tiesiai nuo bažnyčios (koplyčios) į pietus, šventoriaus kampe, ant dviejų medinių

metrų aukščio stulpų kabėjo varpas, 1814 m. nulietas Varniuose ir svėręs 50 kg. Jis buvo atgautas iš Rusijos ir duotas laikinam naudojimui iš Centrinio Valstybinio archyvo už 73 Lt užstato. Kam priklausė varpas, nėra žinoma.

25 m nuo koplyčios į pietus stovėjo senas medinis 10 m ilgio ir 6 m pločio namelis, kur turėjo būti įrengta klebonija (dabar žaliasis namelis). Vienoje namo pusėje buvo 3 kambariai ir prieškambaris, o kitoje pusėje – 2 kambariai ir virtuvė, iš kurios vedė laiptai į pastogę. Prie namo buvo gonkeliai su suolais iš šonų. Šis pastatas buvo pradėtas remontuoti 1923 m., tačiau 1925 m. dar nebuvo įrengti kambariai vikarams, vargonininkui, zakristijonui, varpininkui.

1925 m. spalio 5 d. Centrinis statistikos biuras pagal pirmojo visuotinio Lietuvos gyventojų surašymo duomenis bažnyčios rektoriui kun. P. Vaitiekūnui pranešė, kad Žaliajame Kalne gyvena 9295 katalikai: lietuvių - 8529, lenkų - 994, kitų tautybių - 79 (iš jų 9 rusai, 10 vokiečių, 8 latviai, 14 baltarusių, 1 vengras ir kt.). Iš kitų tautybių gyventojų čia gyveno 437 Izraelio žydai, 242 liuteronai (130 vokiečių, 40 lietuvių, 61 lenkas, 9 latviai, 1 anglas, 1 suomis), 589 stačiatikiai ir pravoslavai, 14 refomatų (13 lietuvių, 1 latvis).

1925 m. bažnyčios rajone buvo Šv. Pranciškaus mažesniųjų brolių vienuolynas ir koplyčia, Saulės gimnazijos namuose – mokytojų seminarija ir mokytojų kursai, meno mokykla, 8 pradžios mokyklos, husarų kareivinės, stačiatikių medinė bei mūrinė sentikių cerkvės. Tuo laiku bažnyčia buvo dar ne parapijinė, bet turėjo teisę vesti krikšto ir mirimo knygas.

Prie bažnyčios veikė Gyvojo rožančio brolija, Maldos apaštalavimo sąjunga, Katalikų sąjungos „Pavasaris“ Žaliojo Kalno kuopa, kuri turėjo knygyną – skaityklą.

1925 m. Kauno miesto valdybai buvo paduotas prašymas skirti bažnyčiai čia pat, kitoje Aukštaičių gt. pusėje (labiau į Aušros gt.) miesto valdybai priklausančią žemę – 800 ketvirt. sieksnių. Ant šios žemės ketinta statyti bažnyčios tarnams gyvenamasis namas ir iš kaimų atvažiuojančių parapijiečių arkliams pastatyti kiemas. Taip pat Kauno Apskritis Žemės Tvarkytojui buvo paduotas prašymas pagal žemės reformos įstatymo 18 straipsnį duoti bažnyčiai 8 ha žemės septintame km nuo Kauno prie pat Ukmergės pl., link Karmėlavos.

Laikraščio redakcijai rašyti parapijos raštinės adresu: Laikraščiai „Prisikėlimas“, Aukštaičių 4, Kaunas. Tel. (8-37)200883

El. paštas : prisikelimas@kaunas.lcn.lt, internetinis adresas: <http://kaunas.lcn.lt/parapijosprisikelimas>

Vyr. redaktorius parapijos klebonas, dekanas kun. Vytautas Grigoriavičius; redakcijos nariai: Giedrius Kalninis, Aušrelė Krunglevičiūtė, Birutė Vasylienė, Adolfa Daukšienė, Dalė Starkutė.

Kauno Kristaus PrisiŖėlimo parapijos pastoracinės tarybos laikraštis